Walki o Monte Cassino – fotografie z Archiwum IPN

W styczniu 1944 roku alianci rozpoczęli walki o Monte Cassino – kluczowy punkt na mapie niemieckich umocnień, tzw. Linii Gustawa. Przez cztery miesiące krwawych walk nie udało się zdobyć wzgórza. Nocą z 11 na 12 maja do boju weszli żołnierze II Korpusu Polskiego generała Władysława Andersa. 18 maja nad gruzami klasztoru zawisła polska flaga i zabrzmiał „Hejnał Mariacki” grany przez Emila Czecha. Monte Cassino zostało zdobyte. Prezentujemy fotografie z okresu walk o wzgórze pochodzące z albumu kpt. Edwarda Czwaczki, będącego w zasobie Archiwum IPN.

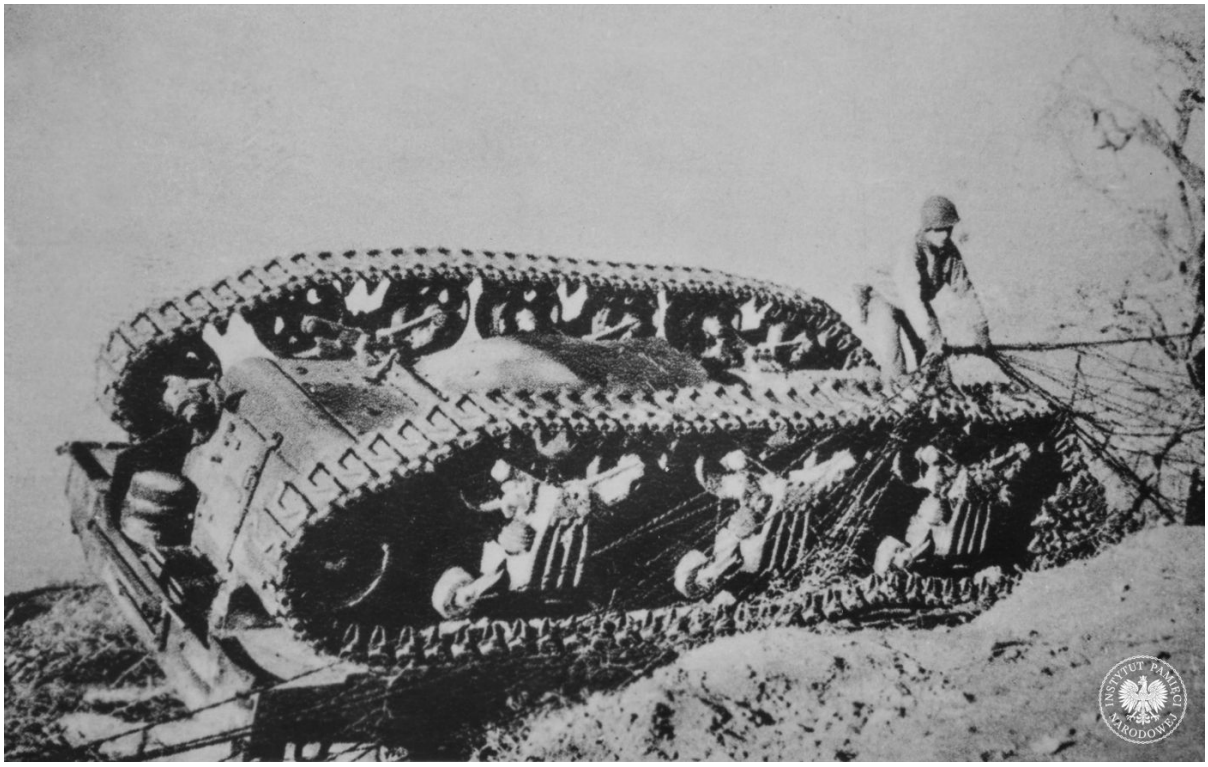
1. Polscy żołnierze niosą i prowadzą rannych. Na drugim planie klasztor na Monte Cassino. Po lewej stronie: zniszczony czołg M4 Sherman.
Podpis: Znosili z gór swych rannych kolegów i drogo płacili krwią. Sygn.IPNRz-19-2-5-181

2. Polscy sanitariusze prowadzą rannych kolegów.
Na zdjęciu napis: Żaden z tych czterech sanitariuszy nie został żywy.
Podpis: M. Cassino – Sanitariusze ratowali innych kolegów i ginęli jak inni. Sygn. IPNRz-19-2-5-182

3. Polscy żołnierze na czołgu M4 Sherman. Sygn. IPNRz-19-2-5-192

4. Polski żołnierz stoi na gąsienicy uszkodzonego czołgu M4 Sherman i naprawia zerwane przewody telefoniczne.
Podpis: Za chwilę był ranny przy naprawianiu przewodów. Sygn. IPNRz-19-2-5-194

5. Obsługa polskiego moździerza (3-calowego) w jednej z jednostek 2 Korpusu Polskiego podczas prowadzenia ostrzału na zamaskowany stanowisku ogniowym

(prawdopodobnie rejon Monte Cassino) GK-5-5-1-1

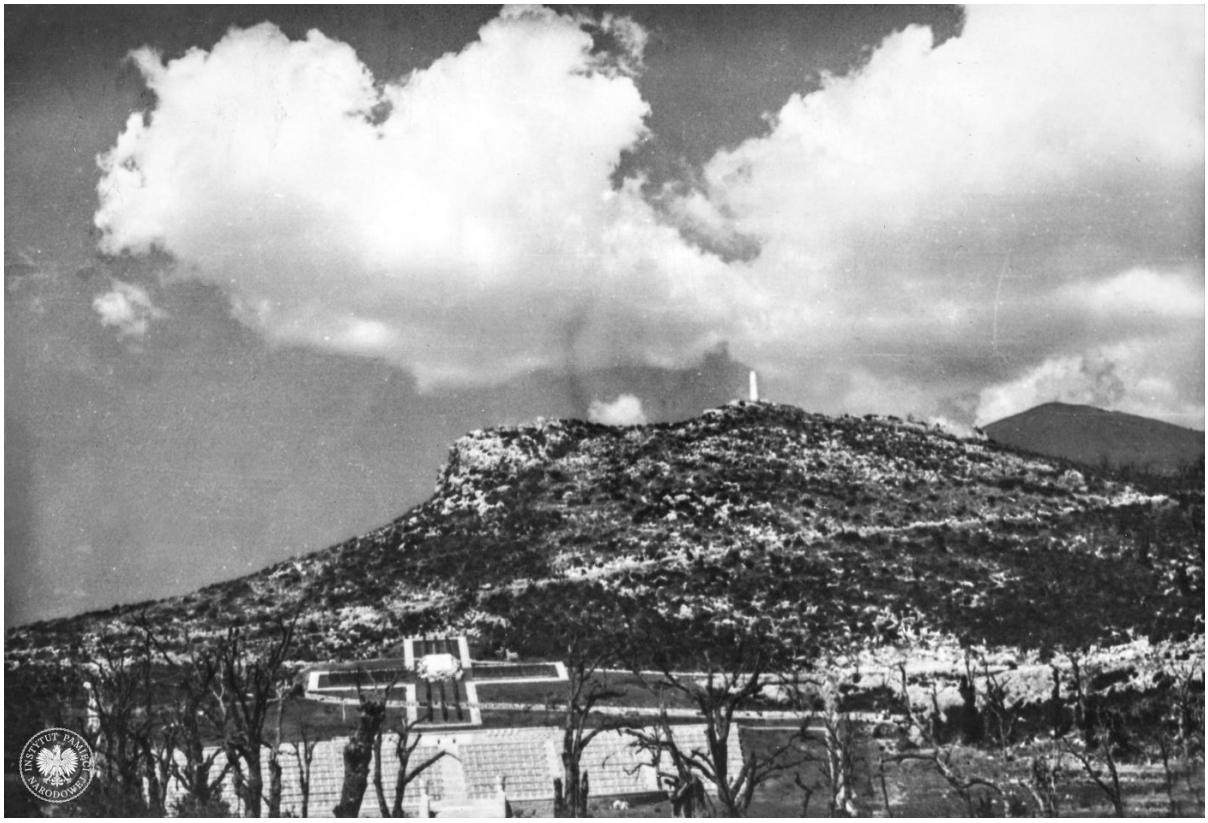
6. Klasztor na Monte Cassino, maj 1945 r.
Podpis: Ruiny klasztoru OO. Benedyktynów na Monte Cassino po zbombardowaniu go przez artylerię i lotnictwo polskie, amerykańskie i angielskie.
Sygn. IPNRz-19-2-5-147

7. Widok na dolinę rzeki Liri z ruin klasztoru na Monte Cassino.
Podpis: Dolina rzeki „Liri”.
Sygn. IPNRz-19-2-5-148

8. Pomnik Pułku 4 Pancernego „Skorpion”. Pomnik powstał u wylotu Gardzieli w kierunku Albanetty, gdzie 12 maja 1944 r. czołg Sherman pod dowództwem ppor. Ludomira Białeckiego został zniszczony przez minę. Potężna siła wybuchu spowodowała detonację amunicji w czołgu, oderwanie i odrzucenie wieżyczki.
Obecny układ pomnika jest taki sam jaki pozostał po bitwie. Czołg został tylko podmurowany i otoczony murkiem.
Autorem projektu pomnika jest por. Ludwik Kuźniarz. Uroczystego odsłonięcia dokonano 18 maja 1946 r.
Podpis: Krzyż Broni pancernej zrobiony z gąsienic czołgów. Sygn. IPNRz-19-2-5-151

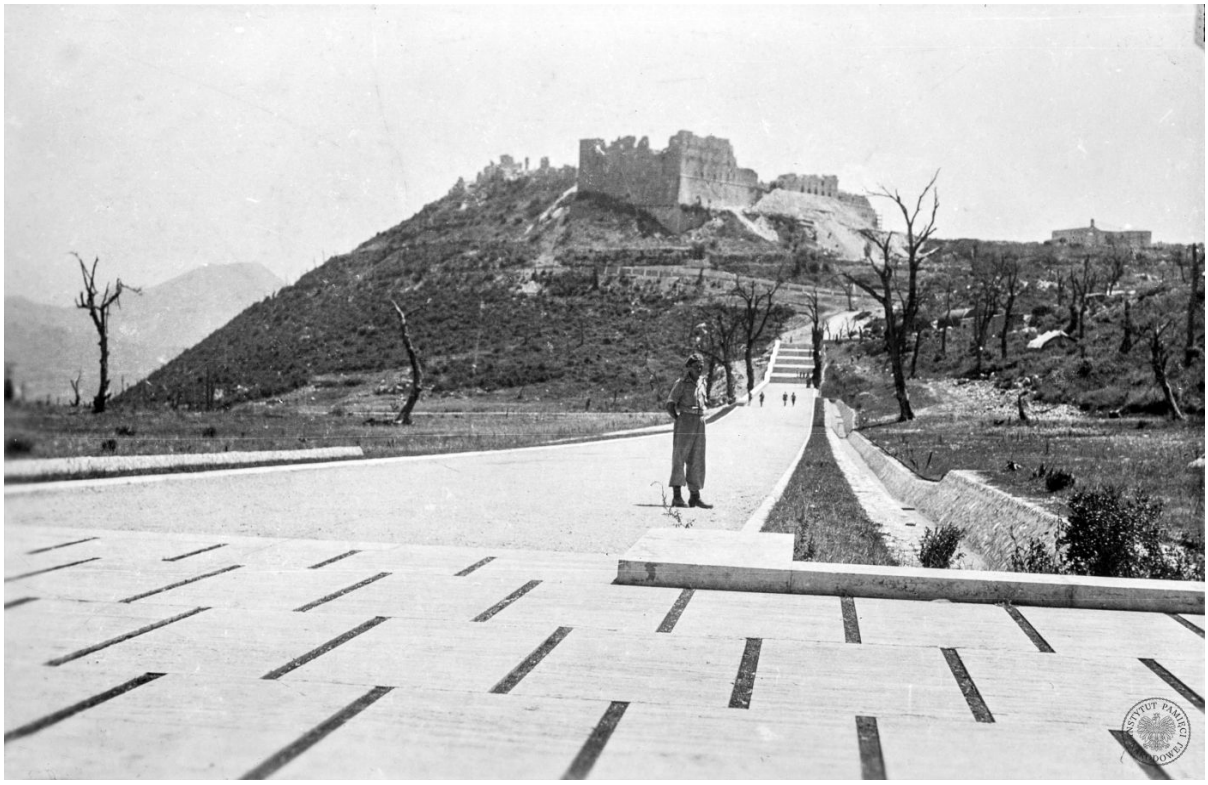
9. widok na cmentarz wojskowy, wzgórze 593 - Górę Ofiarną i Monte Cairo.
Podpis: Tuż pod wzgórzem 593 - Góry Ofiarnej - złożyliśmy ich. Sygn. IPNRz-19-2-5-166

10. Flaga polska i brytyjska zatknięte na ruinach klasztoru Benedyktynów na Monte Cassino.

Nad i pod zdjęciem napis: Polacy pierwsi w wyścigu krwi.

Flaga polska zatwierdzona na szczycie „Monte Cassino”. Sygn. IPNRz-19-2-5-169

11. Widok z Polskiego Cmentarza Wojennego na ruiny klasztoru Benedyktynów na Monte Cassino.
Zdjęcie wykonane po 02-09-1945 r.
Podpis: Cmentarz i ruiny klasztoru „Monte Cassino”. Sygn. IPNRz-19-2-5-170

12. Tablice z ostrzeżeniami: NIE BĄDŹ GŁUPI. TRZYMAJ ODLEGŁOŚĆ, NIE DAJ SIĘ ZABIĆ.

Podpis: Tablice ostrzegawcze na drodze na Monte Cassino. Sygn. IPNRz-19-2-5-173

13. Jeńcy niemieccy pojmani przez żołnierzy polskich pod Monte Cassino.
Podpis: „Nosił wilk razy kilka, ponieśli i wilka” – Ubermensch wpadł w ręce zwycięsko idącej Polskiej Armji w 1944 r.
Sygn. IPNRz-19-2-5-174

14. Polscy żołnierze na Polskim Cmentarzu Wojennym znajdującym się poniżej Monte Cassino.
Na zdjęciu widoczne są dwa kamienne orły usytuowane przy wejściu na cmentarz.
Podpis: Dwa polskie orły stoją u wejścia cmentarza na M. Cassino.
Sygn. IPNRz-19-2-5-185

15. Poświęcenie Polskiego Cmentarza Wojennego pod Monte Cassino, 02-09-1945 r.

Podpis: Uroczystość poświęcenia cmentarza na Monte Cassino.
Przemarsz Kompanii Honorowej. 2.9.1945 r. Sygn. IPNRz-19-2-5-189